

Offentlig høring om skoleområdet i Europa

Høringssvar vedr. Skoler i det 21. århundrede. Arbejdsdokument fra kommissionens tjenestegrene SEC(2007) 1009

Tove Heidemann, ph.d.
Head of Internationale Relations
CVU Sønderjylland, University College South Jutland,
Lembckesvej 5-7
DK - 6100 Haderslev
Tlf dir +45 72 22 24 67
the@cvusonderjylland.dk

Personlig baggrund: Leder af internationaliseringen på CVU Sønderjylland, et center for mellemlange videregående uddannelser til lærer, sygeplejerske, pædagog etc.

Ph.d. i internationalisering og skoleudvikling.

Adskillige års erfaringer som lærer på gymnasium, handelsskole, højskole, læreruddannelse, lærerefteruddannelse og diplom og masterstudier vedr. uddannelse.

Flere udviklings- og evalueringsopgaver i folkeskolen.

Flere erfaringer som leder af internationale projekter.

Dette høringssvar vedrører punkt 1, punkt 7 og punkt 8.

Ad 1. Nøglekompetencer for alle.

Den bedste definition af begrebet kompetence er i EU's Memorandum om Livslang Læring 2000, hvori det hedder "The Capacity to use effectively Skills, Knowledge and Experience". Definitionen udmærker sig ved at understrege, at kompetence ikke er det samme som viden, men at viden og færdigheder er grundlag for at udvikle kompetence, som kan anvendes i hensigtsmæssigt i praksis.

Den vigtigste kompetence for at unge "kan deltage aktivt i et samfund præget af globalisering" (den danske regerings rapport om globalisering, marts 2006) er evnen til at arbejde sammen med nogle, der ikke ligner en selv "evnen til at indgå i og fungere i socialt heterogene grupper" (OECD's DeSeCo projekt).

Det er en ny kompetence, især i et land som Danmark, som indtil nu har haft en udpræget homogen befolkning.

Denne kompetence forudsætter andre kompetencer, som f.eks evne til at kunne kommunikere, evne til at sætte sig i andres sted (empati), evne til

handle selvstændigt og reflektivt. (Nærmere om interkulturelle kompetencer og sammenhængen med viden, færdigheder og erfaringer på Cirius' hjemmeside www.skoleniverden.dk)

Viden er selvfølgelig vigtig og også træning af færdigheder, men for disse interkulturelle kompetencers vedkommende er den vigtigste kilde til læring erfaringer og oplevelser (experience).

Det er skolens opgave at skabe rammer og vilkår for, at eleverne kan udvikle interkulturelle kompetencer gennem erfaring. Det kan ske gennem virtuelt projektsamarbejde (som er et krav i den danske regerings globaliseringsstrategi), men endnu vigtigere ved, at der i den nationale lovgivning stilles krav om, at alle elever i deres obligatoriske skoleforløb skal have mulighed for at deltage i mindst én udveksling.

Dette skift i fokus fra tilegnelse af viden og træning af færdigheder til udvikling kompetencer vil imidlertid ledsages af et massivt behov for efteruddannelse af lærere og skoleledere og en ændring af læreruddannelserne. Herom i det følgende.

Ad 2 Lærerne – nøglepersoner bag forandringer

Ad 3 Støtte til skolernes udvikling

Svaret på disse punkter vedrører, hvordan "samarbejde på europæisk plan kan bidrage effektivt til at støtte medlemsstaternes ved moderniseringen af deres uddannelsessystemer"

I perioden fra 1989 til 1995 deltog hen ved 200 europæiske lærerseminarier og universiteter i et storstilet udviklingsarbejde kaldet RIF Réseau d'Institutions de Formation. Projektet havde til formål at fremme den europæiske dimension i læreruddannelsen og var en direkte følge af resolutionen af samme navn. RIF var organiseret som en lang række subnetworks om forskellige emner. Projektlederne af disse networks mødtes regelmæssigt under ledelse af belgieren Yves Beernaert for at evaluere og opsamle erfaringer. Resultaterne herfra, blandt andet vedr. de intensive programmer, indgik i det efterfølgende Socrates program.

Der var en del problemer forbundet med dette udviklingsarbejde. Det blev skabt på ret tilfældig vis på et sommeruniversitet i Nijmegen. Det blev organiseret hen over hovedet på de nationale regeringer, hvilket blev taget meget ilde op. Desuden var der forskel m.h.t. effektivitet og professionalisme i de forskellige subnetworks.

Ikke desto mindre fik dette udviklingsarbejde langtrækkende følger både for de institutioner og de personer, som var involveret. I de velfungerende netværk medførte den komparative tilgang en forbedret kvalitet af de fag og emner der blev arbejdet med. Desuden skabte samarbejde opmærksomhed om internationale aktiviteter og øgede studenter- og lærermobilitet.

Det foreslås hermed, at de positive erfaringer fra RIF-netværket lægges til grund for et nyt storstilet udviklingsarbejde.

Udviklingsarbejdet skal koordineres organisatorisk af en lille international gruppe.

Hvert subnetwork skal fokusere på ét emne, f.eks. at mindske frafald, at udvikle medborgerskab, naturvidenskab for piger, Content and Language Integrated Learning etc.

Partnerne i projektet skal både være lærerseminarier/universiteter og skoler. Lærere og skoleledere skal iværksætte udviklingsprojekter og forske i egen praksis – aktionsforskning (Jarvis, Schön, Stenhouse etc) støttet af vejledere fra læreruddannelserne.

Forskerne fra læreruddannelserne opsamle erfaringer og generere teori f.eks. vedr. hvordan kan man måle udbyttet af læring opnået gennem erfaring ?

Forskerne vil formentlig præsentere deres resultater i form af papers og artikler, men det er endnu vigtigere, at resultaterne samles i en overskuelig form evt. af et clearing house, sådan at fremtidens lærere og skoleledere hurtigt kan indsamle evidensbaseret viden om et givet emne.

Emnerne udmeldes af kommissionen efter de sædvanlige licitationsprocedurer, således at udvælgelsen er gennemskuelig. Ideelt set skulle udviklingsarbejdet være fællesfinansieret af EU-midler og nationale centralt tildelte midler, således at de nationale regeringer har medejerskab til resultaterne.